

INTRODUKTION

Bakgrund

En lägenhetsbrand bröt ut i ett bostadshus på Inlandsgatan. Brandförloppet blev häftigt och två personer fördes till sjukhus med lättare rökskador. En person livräddades via fönstret på andra våningen.

Syfte

Utredningen syftar till att klarlägga olycksförloppet och insatsens genomförande för att delge förbundet erfarenheter och lära av insats.

Undersökning

Platsbeskrivning

Flerbostadshus i två plan med vind och källare längs hela huskroppen. Fastigheten har sex uppgångar på insidan gården. På grönområdet bakom, uppförs nya bostadshus. Fastigheten ligger nära Lundby-stationen, cirka 2 minuters körväg. (Bild 1)

Bild 1. Översiktsbild - Inlandsgatan.

Olycksorsak

Lägenhetsinnehavaren uppger att hon samlar och sparar på "grejer", som hämtats på vind och i soprum. Lägenheten var full med kartonger och samlarprylar. Lägenhetsinnehavaren hade hittat en dunk, med starkt luktande innehåll, på vinden, och tagit med sig den till lägenheten. Den skall ha stått i anslutning till spisen, på golvet. Vid genomgång av en kartong skall det plötsligt ha börjat ryka kraftigt efter en mindre "puff" eller smäll. Lägenhetsinnehavaren, som är rökare, hade, en stund innan branden startade, rökt i köket.

Postadress

Box 5204

402 24 Göteborg

Besöksadress

Åvägen 2

Telefon, vx

031-3352600

Org.nr: 222000-0752 Hemsida: WWW.rSgbg.se

E-posi: raddningstjansten@rsgbg.se

RÄDDNINGSTJÄNSTEN STORGÖTEBORG

Göteborg Möinfai Kwgsbafka Härryda Partite Lerum

Polisens tekniska rotel har genomfört en undersökning med hund och skickat prover till labb förtest. Branden har startat i köket, men brandorsaken är inte fastställd.

Händelseförlopp

Före ankomst

Lägenhetsinnehavaren i lägenheten snett ovanför brandlägenheten, satt i köket och såg vit rök välla ut. Hon ringde 112 och fick instruktioner om att ta sig ut, och på vägen ut, varna andra boende i trapphuset, om att det brann. Under samtalet ändrade röken färg och blev svart med ett mycket kraftigare flöde. På grund av rökutveckling i trapphuset gick det inte längre att utrymma den vägen. Istället gick hon tillbaka till köket och öppnade fönstret med avsikt att hoppa/klättra ut. På utsidan stod bland annat lägenhetsinnehavaren från brandlägenheten, som utrymt alldeles innan, och uppmanade henne att vänta tills Räddningstjänstens ankomst.

Styrkan från Lundby (för dagen 1+8), med räddningsenhet (RE), höjdenhet (HE) och vattenenhet (VE), såg rökpelaren från stationen. Ledningscentralen (LC) larmade i tät följd Gårda RE, Frölunda RE och HE. Insatsledare (IL) från Lundby följde strax bakom Lundbystyrkan.

Styrkeledare (StL) från Lundby begärde under framkörning även ut rökskyddsbilen.

Omfattning vid ankomst

Vid framkomst möttes Lundbystyrkan av boende och lågor slog ut ur en lägenhet på första våningen. Spridning uppåt, längs fasad, mot fönster på andra våningen och mot takfoten. Även vinden var hotad. Lundby RE påbörjade arbetet för inre livräddning. Personal från Lundbys HE möttes av en boende som sa att det sitter en kvinna i ett fönster på andra våningen. Beslut togs då om att genomföra yttre livräddning, med hjälp av skarvstegar. Personal från Lundbys VE bemannade under tiden HE på andra sidan byggnaden, och tog sig via stegpark och fönster in i lägenheten ovanför brandlägenheten för genomsökning efter fler boende. (Bild 2)

StL Lundby:

"471: Rökdykning livräddning/släckning, lämpning av lägenhet som det startat i samt trapphus ventilering.

473: Inträngning via stege lägenhet ovanför samt tak öppning av vindsluckor

477: Initialt livräddning av person som satt i ett fönster på väg att hoppa 2 van in mot gården (skarvstegar)" (ur insatsrapporten)

IL: "L-stn påbörjad livräddning/släckning i lägenhet samt livräddning med utskjutsstege från baksida(mot inlandsgatan) ur fönster på 2,a vän. Lågor från kök utefter fasad samt upp mot 2ta van och taksimspå insida gård i bottenlägenhet. Rökspridning i trapphus samt upp på vinden. Lag innehavare ute ur lägenhet. " (ur insatsrapporten)

Postadress Box 5204

402 24 Göteborg

Besöksadress

Åvägen 2

Telefon, vx

031-3352600

Org nr: 222000-0752 Hemsida WWW TSgbg.SC

E-post: raddningstjansten@rsgbg.se

RÄDDNINGSTJÄNSTEN STORGÖTEBORG

Göteborg Mölndal Kungsbacka Härryda

Personalen från Lundbys HE tog sig sedan in på vinden och upptäckte rökspridning i hela vindsplanet. Takfönster öppnades för ventilering. När Gårda och Frölunda anlände sektorindelades insatsen.

StL Gårda: "Fick uppgift om att kolla vinden framför allt utmed insidan takfoten, ventilerade ut rök via takfönster, klippte upp vindstrymmen och röjde fritt ut mot "Simsen ". " (ur insatsrapporten)

StL Frölunda: "Får i uppgift att kolla intill liggande trapphus, 413 på brytpunkt. " (ur insatsrapporten)

^

Livräddning från fönster snett ovan brandlägenheten via skarvstegar Bild 2. Branden startade i köket i en lägenhet på första våningen. Från fönstret snett ovanför brandlägenheten livräddades en person via skarvstegar.

Räddningstjänstens åtgärder

IL: "Livräddning-släckning kontroll av vind och trapphus bredvid"

(ur insatsrapporten) StL Lundby: "Livräddning, Rökdykning

.beställde initialt mer resurser " (ur insatsrapporten)

Branden släcktes snabbt och insatsen trappades ner redan efter cirka 30 min. Gasjouren kontaktades tidigt under insatsen och de kom till platsen för att plugga lägenheternas spisar och söka efter eventuella läckage. Insatsen övergick i restvärdesräddning (RVR) med efterbevakning i cirka 4 timmar.

Insatsens genomförande

Insatsen har genomförts med rätt åtgärder och på ett mycket proffsigt sätt. Den taktiska grundinriktningen, med livräddning och offensiv brandbekämpning samtidigt, förhindrade spridning upp till vinden. Därmed bestod arbetet på vinden endast av rökventilering, vilket resulterade i att insatsen kunde trappas ner redan efter 30 minuter.

Problem vid insats

Kommunikationen via rökdykarradio fungerade initialt dåligt. Flera stationer pratade på samma kanal. Lundbystationen tilldelades kanal 3, då kanal 1 och 2 redan var upptagna på en annan insats som pågick i Hammarkullen. När Gårda anlände till Inlandsgatan tilldelas även de kanal 3.

Särskilda risker

Under insatsen uppmärksammade boende i huset, styrkorna på att det förekom förvaring av acetylenflaskor i ett förråd i källarplanet. (Bild 3)

IL: "Dessutom påtalas av grannar att det förvaras acetylenflaskor i utrymme på framsidan i källarplan. Ståldörr samt en ramp går mot detta utrymme som inte är markerat alls, såg själv inga gasflaskor men enl uppgift skall det stå i detta utrymme iflerbostadshuset, vilket i så fall bör kontrolleras. Även detta påtalat för ägare. Info om detta

sänds till FB enheten team Norr. " (ur insatsrapporten)

Något direkt hot mot egen personal eller boende förelåg inte vid insatsen. Om insatsen hade varit stigande, med ett större skadescenario, hade förrådet brutits upp för att kontrollera om det fanns flaskor i förrådet. Däremot togs frågan upp i den efterföljande tillsynen med fastighetsägaren. Det är enligt reglerna förbjudet att förvara brandfarlig vara i förråd i ett flerbostadshus.

Den bristfälliga sektioneringen i brandmur på vinden har möjliggjort rökspridning i hela vindsutrymmet. Dörr saknas och muren är sprucken på flera ställen (Bild 4). Dessutom finns det flera otäta kabelgenomföringar efter el-installationer och brandbelastningen är hög på grund av belamrade korridorer (Bild 5).

Flera av vindsförråden stod olåsta, liksom några av dörrarna från trapphuset, och det rådde stor oordning på vinden (Bild 6).

Tillgängligheten till brännbart material fanns därmed i överflöd för en eventuell brandanstiftare.

Lägenheten var belamrad med "bra-att-ha-grejer" som stuvats i kartonger eller fanns löst liggande på golv och möblemang. Det är förvånande hur mycket som får plats i en etta med kök. (Bild 7)

Skadeomfattning

Brandlägenheten fick utbränt kök och delvis utbränd hall, i övrigt är lägenheten rök och sotskadad (Bild 8). Trapphuset fick rök och sotskador. Lägenheten ovanför fick brandskador på utsidan i fönsterkarmar och sotskador inne i taket vid köksfönstret.

Fasadplåten ovanför köksfönstret till brandlägenheten fick svåra brandskador och smälte delvis av kraftig värme. När styrkan rev ytterplåten upptäcktes en ventilationskanal från köket. Det häftiga brandförloppet har inte bara gått ut via köksfönstret utan även genom ventilen, som ligger väl dold under ett skikt av isolering och ytterplåt (Bild 9)

Det troliga är att byggnaden tilläggsisolerats och att ventilen helt enkelt byggts över. Även om ventilen inte har någon funktion i praktiken, så är den fortfarande ansluten till lägenheten. Det förekom brandspridning i skiktet mellan ytterplåt och träpanel.

Sammanfattning och erfarenheter

Brandförlopp och räddningstjänstens insats

Brandförloppet har varit snabbt och häftigt i brandlägenheten. Det framkom av platsundersökningen och vittnesuppgifter. Livräddning av nödställd person via fönster genomfördes samtidigt som skadorna har begränsats till brandlägenheten och trapphuset. Liv och egendom har räddats parallellt. Två faktorer får antas ha påverkat den gynnsamma utgången:

- Lundbystyrkan 1+8, två man extra i numerär vid första ankomst till skadeplats

- Den korta körvägen mellan Lundbystationen och skadeplatsen

RSG har en organisation med möjligheter till en slagkraftig resursuppbyggnad över tid. Ordinarie bemanning med 1+6 skall klara "normalbranden", med prioritering på liv går före egendom.

Händelsen belyser betydelsen av antal händer initialt vid insatsen.

Någon prioritering behövde inte göras med en bemanning som medgav utrymme för både livräddning och offensiv brandbekämpning.

Det byggnadstekniska brandskyddet i fastigheten har brister, som med stor sannolikhet hade påverkat brandförloppet, med brandspridning till vinden och en betydligt större och mer omfattande skada som följd. Antalet äldre fastigheter med liknande struktur, och med liknande status på det byggnadstekniska brandskyddet, får antas vara betydande. Möjligheten finns för att skadescenariot upprepas igen med liknande resursbehov initialt.

Rökdykarradion

Under insatsens inledningsskede upplevde styrkorna stora problem att kommunicera Över rökdykarradion, då flera stationer låg på samma kanal. LC tilldelade Lundby kanal 3. Kanal 1 och 2 var redan upptagna vid en insats som pågick samtidigt i Hammarkullen. När Gårda anlände så tilldelades de samma kanal som Lundby med för mycket trafik och förvirring/irritation som följd. När insatsen i Hammarkullen avslutades frigjorde kanaler som fördelades Gårda=1, Frölunda=2, Lundby=3.

Under utredningen har det framkommit att LC har att tilldela kanal 1-3. Det finns en kanal 4 men olika budskap fanns om hur och när

den skall användas.

Byggnadstekniskt brandskydd

Styrkornas iakttagelser vid insatsen, väl dokumenterade i insatsrapporten, låg till grund för en efterföljande tillsyn utförd av förebyggande enheten. Vid tillsynen anmärktes på ett antal brister som kan få allvarliga följder vid brand. Brandmurar som inte fungerar och dörrar i trapphus till vindsplanet som inte är täta, kan få ökad brandspridning som följd. Överbyggda ventiler i fasad mellan panel och ytterplåt leder till dold brandspridning och är svåra att upptäcka. Vidare så är det förbjudet att förvara gasflaskor i förråd i ett flerbostadshus.

Vid tillsynen genomfördes en stickprovskontroll av brandskyddet i verksamheten. Följande brister upptäcktes vid kontrollen och skall åtgärdas senast det datum som anges vid respektive åtgärds punkt. Förklaringen till bristerna står delvis att finna i fastighetsägarens okunskap om systematiskt brandskyddsarbete (SBA). Det fanns ingen organisation, brandskyddsansvarig eller någon form av dokumentation. Fastighetsägarens medvetenhet om sitt ansvar enligt Lagen om skydd mot olyckor (LSO) är låg.

LSO genomfördes 2004 med fokus riktat mot ägare och nyttjanderättsinnehavare. Medvetenheten om sitt ansvar och kunskapsnivån om SBA skiljer sig mellan olika fastighetsägare.

Några har nått långt och har en synlig organisation med ansvarsbärare och bra dokumentationsformer, medan andra fastighetsägare inte är medvetna om sitt ansvar alls. Tyvärr så kan det finnas fastighetsägare med låg/ingen kunskap om SBA, som är ägare till äldre bebyggelse, där behovet av ett fungerande byggnadstekniskt brandskydd är som störst.

Enligt LSO skall en kommun genom rådgivning och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter. Information delges till fastighetsägare runt om i förbundet, av styrkor på beredskapstid, som ett prioriterat projekt under 2008. Behovet av information är stort och RSG hanterar frågan efter den förmåga som man besitter. Någon form av utvärdering av projektet måste genomföras för att belysa behovet av fortsatta åtgärder.